

A Biológiai Tudományok Osztálya összefoglalója az MTA 2015.-2016. évi országgyűlési beszámolójához

Az osztály köztestületi létszáma 1466 fő, köztük 465 nő. Az osztály köztestületéhez 272 MTA doktora /tudomány doktora tartozik, közülük 52 a nő.

Az osztály aktívan képviselteti magát nemzetközi tudományos szervezetekben.

International Union of Biochemistry and Molecular Biology (*IUBMB*), International Association for Danube Research (*LAD*), International Union of Pure and Applied Biophysics (*IUPAB*), International Union of Biological Sciences (*IUBS*), Federation of European Neuroscience Societies (*FENS*), European Molecular Biology Council (*EMBC*), European Molecular Biology Organization (*EMBO*), European Molecular Biology Laboratory (*EMBL*), International Geosphere-Biosphere Program (*IGBP*), Scientific Committee on Problems of the Environment (*SCOPE*).

Az osztály több tagja kiemelkedő testületi szerepkört tölt be.

Kondorosi Éva akadémikus - az ENSZ főtitkára Tudományos Tanácsadó Testületének tagja, az Európai Kutatási Tanács (ERC) tagja - 2017-től élettudományi alelnöke;
Freund Tamás akadémikus - az MTA élettudományi alelnöke;
Fési László akadémikus - az MTA képviselője az ALLEA (All European Academies) Tudományetikai Bizottságában ahol részt vett az új „European Code of Conduct for Research Integrity” megfogalmazásában;
Patthy László akadémikus - a European Molecular Biology Conference (EMBC) magyar tagja, az ELIXIR program (European Life-sciences Infrastructure for Biological Information) magyarországi képviselője;
Nagy László akadémikus - az EMBO Council választott tagja;
Nagy Ferenc akadémikus - Az EMBL (*European Molecular Biology Laboratory*) Council-ban Magyarország képviselője;
Sarkadi Balázs akadémikus - Az EMA (European Medicines Agency) Advanced Therapies Committee-ben Magyarország képviselője;
Pósfai György MTA doktor - Európai Tudományos Akadémiák (EASEC) Biotudományok Tanácsadó Testülete (EASAC Biosciences Steering Panel) képviselője;
Csuzdi Csaba MTA doktor és Hornung Erzsébet PhD - szakértői szintű képviselet az EASAC „Soils at Risk” c. projekt megvalósításához felállított munkacsoportban;
Falus András akadémikus - 2017 januárjától a Magyar Tudomány új főszerkesztője;
Báldi András MTA doktora, az MTA ÖK főigazgatója - az EASAC environment panel tagja;

Magyarország 2017-ben lett a **European Molecular Biology Laboratory (EMBL)** tagja kapcsolódva a “Spreading Excellence and Widening Participation H2020 Teaming” kiírás osztályelnök által koordinált nyertes pályázat programjához. A pályázat eredményként létrejött a „Hungarian Center of Excellence of Molecular Medicine”.

Az EMBL kutatási és műszer használati lehetőségek kihasználását az osztály Molekuláris Biológiai, Genetikai és Sejtbiológiai Bizottsága elősegíti és monitorozza.

A 2014 – ben indult **Agykutatósi program**, a NAP Konzorcium elnöke Freund Tamás, az MTA rendes tagja, a KOKI igazgatója.

Az MTA Ökológiai Kutatóközpont koordináló részvételével folyik a 2016-ban indult **Nemzeti Víz tudományi Kutatósi Program** megvalósítása, ebben jelentős szerepet kapott Báldi András főigazgató.

Osztálytag koordinálásával (Falus András) folyik a pályázati részvétel a 2016-2020 időszakra elnyert "A hazai egészségnevelés korszerű pedagógiai megközelítése a kortárs-oktatás segítségével; *TANULJ-TANÍTS-D-TUDD (TANTUdSZ)*" c. programban.

Az osztály stratégiai jelentőségű kezdeményezései, állásfoglalásai, rendezvényei

Az MTA-EMMI együttműködési keret megállapodáshoz kapcsolódva az osztály kezdeményezte a hazai közgyűjtemények elhelyezése problémáinak felvetését, a rendelkezésre álló technológiai eszközök és infrastruktúra fejlesztésének napirendre tűzését, a Magyar Természettudományi Múzeumban dolgozó kutatók helyzetének javítását, a kiemelt kutató múzeumok megjelölését. Az osztály kezdeményezésére az MTA kutatói pályázat típusok a közgyűjteményekre is kiterjednek (pl. MTA posztdoktori pályázat).

Osztálytagunk (Falus András) 2015. évi Közgyűlésen tett kezdeményezésére Akadémiánkon immáron rendszeressé vált a jótekonysági gyűjtés különböző karitatív célokra.

Előkészületben a „A genomszerkesztés új távlatokat nyit a kutatásban és a biotechnológiai innovációban” témában az Agrártudományok Osztálya kezdeményezésére az élettudományi társosztályokkal közös állásfoglalás.

Az Ökológiai és a Diverzitásbiológiai Tudományos Bizottság állásfoglalásban fejezte ki aggodalmát az erdőtörvény 2017. évi, az erdei ökoszisztémát hátrányosan érintő tervezett módosítása kapcsán.

Az osztály és bizottságai az MTA Közgyűléséhez és a Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódóan számos tudományos ülést szerveztek egy-egy közérdeklődésre számot tartó tudományterületen. Az osztály tudományos üléseket szervezett a 2015. évi Word Science Forum és a Fény Nemzetközi Éve keretében is. Az osztályhoz tartozó kutató intézetek is több rendezvény szervezői voltak.

Az Európai Immunológiai Társaságok Szövetsége kezdeményezésére középiskolás diákok számára minden évben sor kerül az Immunológia Napja megrendezésére, ahol az immunológia jelentőségére kívánják a döntéshozók és a közvélemény figyelmét felhívni.

A mikrobiológiai szakterületen megrendezésre kerülnek olyan tudományos ülések, amelyek egyúttal a tudományos továbbképzés szerepét is betöltik. A cél olyan alkalmak megszervezése, ahol a továbbképzés vizsgával zárul és a megfelelő szakterületen kreditpont értéke is van. Az előadók többnyire klinikai, ill. laboratóriumi szakemberek.

A 2015-ben megrendezésre került, húsz éve megszakítás nélküli HIV nemzetközi konferenciasorozat a HIV/AIDS-kutatás elméleti és gyakorlati szakemberei közötti párbeszéd

egyik legfontosabb fóruma volt. Az esemény nagy jelentőségét adta, hogy a konferencia helyszíne váltakozva Európa és az Egyesült Államok, de még sohasem jött az egykori Vasfüggönytől keletre: a budapesti helyszín kiválasztása presztízs értékű, és egyúttal remek lehetőséget adott a kelet-európai kutatások erősebb képviselőire.

Sikert hozott a 2015-ben szervezett 14. Nemzetközi Lipid Konferencia („*Bioactive Lipids in Cancer, Inflammation, and Related Diseases*”) több mint 300 fős, főleg a távolkeleti régióból érkező fiatal kutatók részvételével.

Budapest, 2017. június 27.

Fésüs László osztályelnök